

FILODEMO

Agli amici di scuola (PHerc. 1005)

Ed., trad. i com. per A. Angeli,
Istituto Italiano per gli Studi
Filosofici, La Scuola di Epicuro,
collezione di testi ercolanesi
diritta da Marcello Gigante,
vol. 7, Bibliopolis, Nàpols 1988.

El setè volum de la «Colezione di testi ercolanesi», que dirigeix M. Gigante, surt a càrrec d'Anna Angeli, i ens posa a l'abast una edició i traducció comentades del PHerc. 1005, que conté una obra fragmentària de Filodem.

L'exquisida cura filològica i científica que caracteritza totes les publicacions de la col·lecció roman palesa també en el libre present, que comença amb una brillant introducció (pp. 27-123) en la qual no sols se'ns parla del text, de la seva estructura i de la seva datació, sinó que aquell queda integrat en l'ambient cultural que li serveix de marc: els debats entre els epicureistes sobre el culte del savi, els discursos que cauen a l'infinit, la lluita proposada pel mestre Epicur contra la cultura enciclopèdica. Tot això, a més a més, apareix recolzat per la utilització profitosa d'una bibliografia exhaustiva, amb una especial atenció a la de l'escola de M. Gigante, mestre reconegut de l'autora.

Després d'un correctíssim prefaci a l'edició (pp. 105-134), aquesta ens és oferta en la seva totalitat, fins i tot amb les parts molt fragmentàries i noves que A. Angeli ha pogut recuperar pacientment amb un micros-

copi binocular. La tasca i els seus resultats són un mèrit més del treball. La traducció del text, però, es redueix, lògicament, als fragments que conserven una mínima coherència semàntica, i resulta prou ajustada a l'original.

Finalment el comentari (pp. 197-338) detallat, fragment per fragment, respon igualment a la brillantor del conjunt de l'estudi, i ens facilita, mitjançant informacions tant culturals com històriques i filològiques, l'accés a un món plural i complex del qual Filodem fou un dels millors exponents.

Es tracta, doncs, d'una magnífica edició, digna del to elevat que la col·lecció manté en el seu conjunt, i, al nostre parer, indispensable per als estudiosos d'aquesta part de l'antiguitat.

Javier Velaza

A.G. LUCIANI

Il mito di Prometeo e altri saggi

Lacelli, Roma 1988, 69 pp.

Antonio G. Luciani, amb els cinc assajos que comprèn aquesta edició, ens submergeix en diversos aspectes de la cultura greco-romana, tot fent un recorregut per les interpretacions que hom els ha donat a través de la història.

1. En el primer assaig centra l'atenció sobre el mite de Prometeu: hi analitza aquest personatge i el seu